

Hovedstaden, og derfor drog jeg en Parallel mellem Landbohøjskolen og Universitetet, og søgte at vise, at Universitetet paa mange Maader har søgt at hjælpe den Ungdom, som der er samlet, til et rigt aandeligt Liv, ikke blot paa selve Universitetet, men overhovedet i den By, hvor de færdes, og jeg tror, at det vilde være heldigt, om Landbohøjskolen kunde hjælpe sine unge Mennesker til noget Egnende. Samtidig dermed maa jeg til den høitærede Minister sige, at naar han gjorde opmærksom paa, at det var ved Dotationer, tror jeg dog, at disse Dotationer til Dels ere skete fra Statens Side, i hvert Fald fra Kongens Side, og Kongen maa man jo i Gnevældens Tid, da disse Dotationer netop gik for sig, stille paa lige Fod med Staten. Det vilde derfor ikke være noget andet Princip, man kom ind paa, hvis man søgte at gjøre noget Egnende overfor Landbohøjskolens Elever, end det, man har anvendt lige overfor Studenterne. Jeg vilde sætte megen Pris paa, om den høitærede Minister, der delvis anerkjendte den Betragtning, jeg gjorde gjældende om den manglende Jorddanneelse hos Landbohøjskoleeleverne, kunde komme ind paa at lade foretage en Slags Undersøgelse, om der ikke kunde findes en Vej til at bøde derpaa. Den høitærede Sindenrigsminister nævnedes netop det Slagord, som jeg kunde fristes til at sige er det forløsende Ord i denne Sag: en reel Folkeshøjskole. Det er ganske vist det, vi trænge til. Den meget ærede Minister mente, at naar vi skulde sætte Uddannelsen høiere, kunde man ikke nøies med Mindre end den Studenterne har. Jeg maa formode, at den høitærede Minister mener Realstudenterne, de matematiske Studenter, det kan næppe være Ministerens Mening, at der kræves Latin og Græsk til at have tilstrækkelig Jorddanneelse til at frekventere Landbohøjskolen med Udbytte eller til overhovedet at indtage en Stilling som almindelig Landbruger. Men en saadan Real-Højskole, der stod aaben paa billige Vilkaar for alle unge Mennesker, der søgte en videregaaende Uddannelse i eet, to eller flere Aar, og senere søgte faglig Uddannelse ved Landbohøjskolen, polyteknisk Værestalt og teknisk Skole, en saadan Skole vilde finde et rigt Virkesfelt, og det skulde i høi Grad glæde mig, om en saadan Tante, som i sin Tid har havt Christian VII's Underskrift og Billigelse, og

senere er bleven strinlagt af det ene Ministerium efter det andet, kunde finde en Ven i den høitærede Sindenrigsminister, saaledes, at han vilde række Haand til at forberede, at vi en Gang kunde faae en saadan Skole. Jeg venter det ikke i Aar eller til næste Aar, men ved en Forberedelse vilde allerede Meget være vundet. Der er nu kun et enkelt Punkt, jeg vil gjøre opmærksom paa, da Udbalget rimeligvis kommer til at tage hele det Spørgsmaal om Jagstoler op. Den høitærede Sindenrigsminister synes ikke at have noget mildt Ord til den Landbrugsuddannelse, der finder Sted sammen med Højskoler, der ved Herdet, at Tallet paa de egentlige Landbrugsstoler stadig svinder ind. Jeg tror, at en Understøttelse af Landbrugsstolerne vilde være i høieste Grad skjæbnepanger for hele Oplysningsagen paa Landet, hvis virkelig den skulde føre til, at man for at faae Del i denne Understøttelse mere og mere stille Jagdannelsen fra den almindelige Dannelse paa Landet. Jeg tror aldeles ikke, at det baade efter den Historie, Oplysningsagen har, og efter de praktiske Forhold lader sig gjøre; paa Landet maa de allerfleste unge Mennesker, der ikke have synderlig godt Raad, nøies med at søge en enkelt Skole, og de vilde være meget daarlig hjulpet, hvis de ikke baade paa den Skole kunde faae almindelig Oplysning, en almindelig aandelig Uddannelse, ikke blot i Regning, Skrivning og Læsning, som Ministeren antydede var det, Højskolen havde givet, men ogsaa en anden Uddannelse sammen med deres Landbrugsuddannelse. Jeg vil meget indtrængende advare imod, at man kommer til at slaa fast, at den Understøttelse, der ved denne Lov sikres Landbrugsstolerne, forbeholdes dem, der udelukkende ere Landbrugsstoler.

**Berg:** Maa jeg bemærke til det Sidste af, hvad det ærede Medlem sagde, at forsaavidt jeg forstod den ærede Minister, udtalte han sig i saa Henseende vistnok saaledes, at det vil finde almindelig Gjentklang. Den ærede Minister udtalte, at han virkelig forlangte et dygtigt Arbejde i de forberedende Jagstoler for de Penge, Staten bevilger i dette Niemed. Men om det skete i en selvstændig Skole eller sammen med en Højskole, saaes der ikke paa, naar der blot var en selvstændig Landbrugsafdeling. Saaledes for-